

1987

v tomto roce v září nastoupila do
Mikrobiologického ústavu AV ČR

2018

v říjnu tohoto roku
nastoupila do
společnosti
Nielsen

25

tolik let se věnuje
výzkumu trhu

Barbora Večerková

Vedoucí zdravotnického výzkumu Nielsen CEE

Chtěla se stát lékařkou, pak ale zasáhla náhoda a RNDr. Barbora Večerková, vedoucí zdravotnického výzkumu společnosti Nielsen, vystudovala molekulární biologii a genetiku. A další náhoda přispěla k tomu, že se věnuje zdravotnickému výzkumu, a má tak velmi dobrý přehled i o lékárenském trhu.

Měla ráda biologii a jaksí automaticky se předpokládalo, že půjde ve šlépějích svých rodičů – lékařů. „V oblíbené jsem ale měla i kreslení a také jsem chodila do keramického kroužku. Když mi bylo 15 let, pomýšlela jsem na studium etnografie na filozofické fakultě s idealistickými představami, že pak budu malovat lidové kroje. Když jsem ale zjistila, že ze čtyř let studia jsou tři věnovány etnografii Svazu sovětských socialistických republik a přijímají tam dva uchazeče, uznala jsem, že tudy cesta nepovede,“ vypráví. Na gymnáziu už pak neuvažovala o ničem jiném než o medicíně. Ve 4. ročníku se jí do ruky ale náhodou dostaly Učitelské noviny, kde byly vypsány obory otvírané ten rok na Karlově univerzitě. „Na přírodovědecké fakultě vůbec poprvé zavedli obor molekulární biologie a genetika. Tím, že rodiče měli doma plno učebnic lékařství a mezi nimi i klasickou mendelovskou genetiku, kterou jsem měla nastudovanou a moc se mi líbila, rozhodla jsem se nový obor vyzkoušet,“ vzpomíná.

Studium bez učebnic

Ten rok přijali pouze 10 uchazečů, takže první dva ročníky měli společné s oborem obecná a systematická biologie. „Molekulární biologie byla obor nový, takže se úplně nevědělo, co vše by se mělo učit. Měli jsme tedy od všeho něco. Biologii jsme probrali ze všech stran a třeba na fyziku a matematiku jsme docházeli na Matematicko-fyzikální fakultu UK, což byl pro mě šok. Ne že by mi tyto předměty vyloženy vadily, ale zrovna v oblíbené jsem je neměla. Musím ale přiznat, že na vysoké škole jsem objevila kouzlo matematiky a zjistila jsem, že jde o užasnou vědu,“ popisuje.

Molekulární biologie se v 80. letech minulého století začala teprve rozvíjet a to, co se na fakultě učilo, byly informace staré tak půl roku až rok. „Neslo to s sebou i určité komplikace, protože na spoustu předmětů jsme neměli učebnice, neboť ještě nebyly napsané.

A navíc se sem plno učebnic ze západu nesmělo dovážet. Když jsem psala diplomovou práci a potřebovala jsem uvést nějaké citace, bylo obtížné se k nim dostat,“ podotýká a dodává, že obor ji ale velmi zaujal.

Věda a péče o dítě jdou těžko skloubit

Po ukončení studia nastoupila do Mikrobiologického ústavu AV ČR: „Na studijní pobyt jsem se tam dostala poměrně rychle. Spíš než na molekulární biologii byla ale práce zaměřena na mikrobiologii, což mě úplně nezaujalo, přesto jsem tam po roce studijního pobytu pokračovala v interní aspirantuře.“

Pak se jí narodil syn. „Když mu byly tři roky, do ústavu jsem se vrátila. Chtěla jsem ale být dobrá máma a zároveň dělat dobře i vědu – a to nejde dohromady. Navíc můj manžel byl také vědec a těsně po revoluci

mít v rodině dva mladší vědce byl strašný luxus, protože jejich tehdejší ohodnocení bylo směšné. A tak jsem se rozhodla, že vědu pověším na hřebík a přenechám ji manželovi,“ vysvětluje.

I tehdy zapracovala náhoda. „Ozvali se mi známí s nabídkou jít pracovat na ministerstvo zdravotnictví. Nastoupila jsem tam do odboru privatizace. Z vědeckého prostředí to byl dost zvláštní přechod, ale nová práce mi přinesla mnoho zkušeností. Zorientovala jsem se v zákonných normách, takže když si nyní přečtu zákon, rozumím mu. Zjistila jsem, jak funguje naše zdravotnictví, a také jsem prolomila svůj ostych, protože jsem musela předstupovat před privatizační komise, v nichž byli okresní přednostové, starostové či ředitelé nemocnic. Naučila jsem se komunikovat se staršími lidmi ve vysokých pozicích, za což jsem do dnes vděčná,“ říká.

Ze státní správy do soukromé sféry

Po čase začala uvažovat o tom, že by ráda poznala i sféru soukromou. Tehdy svou roli sehrála opět náhoda v podobě spolužáka z vysoké školy, který jí nabídl možnost jít pracovat do agentury pro průzkum trhu. Šlo o společnost Incoma, kde začala objevovat zbrusu nový svět. „Musela jsem se přizpůsobit jiným zvyklostem, protože na rozdíl od vědecké práce, kde se na výsledky pokusů čeká třeba i půl roku, průzkum byl ‚běh na krátkou trať‘, protože jeho výsledky musely být rychle k dispozici. Dostala jsem na starosti průzkumy rychloobrátkového zboží, učila se jejich metodiku a zjistila jsem, že jde o zajímavou práci,“ vzpomíná. Po pár letech přešla do společnosti Factum, kde se poprvé začala zabývat zdravotnickými výzkumy, které zahrnují i farmacii, veterinární medicínu, zemědělství, ale i některé kategorie rychloobrátkového zboží, jako je dětská výživa a podobně. V roce 2000 pak dostala nabídku jít do společnosti GfK a „postavit tam na nohy“ skomírající zdravotnický výzkum. „Šlo o stěžejní bod mé kariéry, protože jsem poprvé v životě musela vybudovat a mít na starosti celé oddělení. Protože šlo o zahraniční firmu, pracovali jsme i na mezinárodních projektech. Dobré také bylo, že jsme se věnovali i různým metodikám výzkumu, které se s nástupem internetu vyvíjely od face-to-face rozhovorů k on-line či telefonickému dotazování. Využívali jsme i kvalitativní metody, jako například skupinové diskuse, které jsou ve zdravotnictví stále velmi žádané,“ popisuje.

Po devíti letech, co pracovala v GfK, tam nastaly velké změny, a tak se rozhodla z firmy odejít. Z několika nabídek si vybrala společnost STEM/MARK, protože šlo o firmu, která byla ve zdravotnickém výzkumu vždy velmi dobrá, a protože si po velké mezinárodní agentuře chtěla vyzkoušet práci v renomované české firmě. Nikdy svého rozhodnutí

nelitovala a první tři roky, které tam pracovala, byly nejlepší, které ve výzkumu trhu zažila: „Vyhovovalo mi, jak tam vše probíhalo, a hlavně jak jsme se o své klienty starali.“ Když se pak v agentuře STEM/MARK změnilo vedení výzkumného oddělení, využila nabídku vrátit se do společnosti GfK, v níž zdravotnický výzkum opět vytáhla na výsluní, ale pak byla její divize prodána. I v tomto případě se objevila nabídka, tentokrát ze

Pro výzkum je nezbytná preciznost a solidnost.

společnosti Nielsen, s tím, že měla vybudovat zdravotnický výzkum ve firmě, která se na něj nikdy nespécializovala. „Brala jsem to jako další výzvu vyzkoušet si něco nového ve svém oboru,“ podotýká.

Bez plánování to nejde

Se svými spolupracovníky se nyní hodně specializuje na výzkumy volně prodejných léků a doplňků stravy. „Ke standardně nabízeným datům jsme schopni nabídnout i něco navíc, co jinde nemají. U sortimentu, který se prodává i v drogeriích, můžeme poskytnout data z ad hoc výzkumů a k tomu i tvrdá data třeba z drogistického trhu a v budoucnosti, doufám, že opět i z lékáren. Máme i informace z věrnostních programů drogistických řetězců, které jsou pro farmaceutické klienty, kteří zvažují, že by určitý sortiment začali prodávat i v retailu, velmi důležité,“ říká a přiznává, že díky vybudovanému oboru je při výzkumech zdra-

votnické veřejnosti rovnocenným partnerem, protože má například velký přehled o biologické léčbě.

Když má říct, jaký přístup se jí při práci osvědčil, neváhá: „Ve výzkumu to nejde bez preciznosti a plánování. Vždy je třeba nastavit termíny, které se musí dodržovat. Důležitá je ale i kreativita, která je potřebná hlavně u kvalitativních výzkumů. A nezbytná je solidnost a loajalita vůči klientům stejně jako individuální péče a přístup k nim.“

Jak zdůrazňuje, pokud je průzkum trhu dobře nastaven, přináší užitek a mnohdy i úsporu peněz jak zadavatelům, tak je zajímavý i pro cílové skupiny, které jsou při něm dotazovány. A poukazuje i na stěžejní roli lékáren a lékárníků: „Lidé se začínají o své zdraví čím dál víc sami starat a z výzkumů vyplývá, že lékárníci jsou pro ně velmi důležití, protože jsou jim schopni při tom poradit.“

Hory v každém ročním období

Odpočítat tak, že by nic nedělala, neumí. Má ráda sport a věnuje se různým pohybovým aktivitám od zumbly až po latinskoamerické tance. Její největší vášní jsou ale hory, na kterých tráví prakticky veškerou dovolenou s výjimkou pár dnů, kdy během prodlouženého víkendu s manželem navštíví některé z evropských měst. „Jezdím na hory u nás i po světě. V zimě střídám běžky a sjezdové lyžování, v ostatních ročních obdobích se věnuji horské turistice. Doslova srdeční záležitostí je Rakousko a jeho hory a ohromně se mi líbilo v Bolívii,“ říká.

Když má volnou chvíli, ráda čte a také chodí pravidelně na koncerty klasické hudby. V posledních třech letech se opět vrátila k hobby z dětství a věnuje se keramice.

Markéta Grulichová
marketa.grulichova@atoz.cz

Pracovní den B. V.

Do kanceláře přichází kolem 8.15 a zkontroluje e-maily. Pak si naplánuje, co během dne musí udělat. Kvůli výzkumům zaměřeným na léky musí denně sledovat hlášení nežádoucích účinků léčiv, proto prochází všechny odpovědi z průzkumu, zda se v nich oznámí nějakého nežádoucího účinku nevyskytlo, a pokud ano, ihned ho musí hlásit. Výsledky probíhajících výzkumů konzultuje se statistikem a mívá také porady se svým týmem. Některé dny tráví na pracovních schůzkách a na prezentacích u klientů. Občas přispívá do odborných periodik, takže se věnuje psaní a přípravě prezentace na konferenci aj. Z kanceláře odchází kolem 17.00, ale velmi často pracuje ještě večer doma.

Pochvaluje si, že se spolupracovníky si vycházejí vstříc a pracují jako tým, což je pak na práci znát.